

Kolonoskopi (undersökning av tjocktarmen)

Varför undersökningen görs

Vid kolonoskopi utreder man orsaken till magproblem som kan komma från tarmen. Vid behov kan man ta vävnadsprover och göra små ingrepp. En mycket liten risk för komplikationer finns, såsom blödning eller perforering av tarmen. Undersökningen räcker ca 30-60 minuter. Förbered dig och ha god tid på dig när du besöker sjukhuset.

Förberedelse

En lyckad undersökning kräver en bra tarmtömning. Förberedelserna före undersökningen är därför viktiga. Du kan köpa tömningsmedlet utan recept från apoteket.

Använder du blodförtunnande läkemedel (t.ex. Marevan, Pradaxa, Xarelto, Eliquis, Lixiana, Plavix, Clopidogrel, Brilique, Effient, Klexane/Ghemaxan, Fragmin, Innohep) men inte har fått instruktioner om ev. paus, ta kontakt till skopienheten. Telefonnummer finns i slutet av föreskrifterna. Primaspan behöver du inte pausa före undersökningen!

En vecka före undersökningen

Eventuella järn-tabletter och fibertillskott (t.ex. Vi-Siblin, Agiocur) bör pausas en vecka. Undvik oskalade grönsaker, frukter, bär och bärkrämer, som innehåller kärnor eller fullkornsprodukter, eftersom de kan täppa till instrumentet och försämra synbarheten i tarmen. Om du har tendens till förstoppning rekommenderas användning av t.ex. Movicol pulver eller liknande produkt flera dagar innan undersökningen (fås receptfritt från apoteket).

Tre dagar före undersökningen

Påbörja fiberfattig diet. Undvik grönsaker, frukt, bär och mörkt bröd. Fiberfattigt mat är till exempel kokt kött och fisk, ägg, ljust bröd utan kärnor och fiber, fil, grynost, yoghurt och glass utan bär, ris, makaroner, potatis, mannagröt, bulla, skorpor och kex. Drick rikligt med klara drycker, ca 2 liter om dagen. Om du vill kan du köpa klara näringsdrycker från apoteket.

Dagen före undersökningen

Du får äta en lätt frukost och lunch. Drick rikligt, t.ex. saft, vatten, te eller kaffe. Fast föda bör undvikas minst 2 timmar före tömningen. Följ anvisningarna som finns i förpackningen. Förutom tömningsmedlet skall du dricka klara drycker, t.ex. vatten, klara soppor, buljong, fruktsaft (inte fruktkött eller röda safter), te och kaffe (utan mjölk och grädde) samt porlande drycker t.ex. läskedrycker.

Tömningen bör påbörjas på eftermiddagen, senast kl. 18:00 med det tömningsmedel du väljer. Reservera 4-6 timmar för tömningen. Alternativen är någon av dessa tömningsmedel:

Alternativ 1. Colonsteril:

Innehållet ur en burk blandas i en liter vatten. Du kan tillsätta lite saftkoncentrat v.b.

Drick 2 (-3) liter Colonsteril föregående kväll och (1-) 2 liter Colonsteril tidigt på undersökningens morgon. Kom ihåg att dricka andra klara drycker också! Om det som kommer ut inte är helt klart fortsatt om möjligt att dricka Colonsteril, ibland krävs det 5-6 liter för att tarmen ska bli ordentligt tömd, speciellt hos personer med förstoppningsproblem.

Alternativ 2. Picoprep:

Det här tömningsmedlet passar inte personer som lider av svår njur- eller hjärtsvikt!

Den första Picoprep-dosen (dagen före undersökningen): blandas i 1,5 dl vatten. Rör om ca 2 min innan du dricker lösningen. Håll en halvtimmes paus varefter du kan börja dricka klara drycker, innan du går och lägger dig bör du ha druckit 2 liter klara vätskor. (Vid behov kan du dricka båda doserna dagen före undersökningen. Då bör du vänta 4-6 timmar innan du tar andra dosen.)

Den andra Picoprep-dosen dricker man mellan kl. 5-9 (undersökningens dag), men att det lämnar minst 4 timmar tills undersökningen! Blanda andra dosen Picoprep med 1,5 dl vatten. Rör om ca 2 min och drick lösningen. Håll en halvtimmes paus varefter du kan börja dricka klara vätskor, innan du kommer på undersökningen bör du ha druckit 2 liter klara vätskor, klara drycker får du dricka ända fram till undersökningen.

Undersökningsdagen

Du kan fortsätta dricka fritt klara vätskor fram till undersökningen, men inte äta något innan undersökningen är gjord. Dina mediciner kan du ta som vanligt på undersökningsdagens morgon (förutom diabetes och blodförtunnande mediciner). Vasa centralsjukhus är ett undervisningssjukhus och studeranden kan närvara under undersökningen.

Före undersökningen sätter man bedövande gel i ändtarmen. Du ligger till en början på vänster sida, men kan senare under undersökningen behöva byta ställning. Instrumentet (kolonoskopet) är en slang tjockt som ett finger försedd med kamera. Undersökningen upplevs olika från person till person, övergående smärta och obehag kan kännas vid passage av tarmkrökar och inblåsning av koldioxid. Vid behov ges smärtstillande medicin.

Om du tror att du behöver medicinering ta med dig en följeslagare. Det finns även möjlighet att få lustgas och då behöver du ingen följeslagare.

Efter undersökningen

Direkt efter undersökningen får du höra om eventuella fynd. Om vävnadsprover togs berättar läkaren när du får svar på dem. Provbitssvaren tar ungefär 4-6 veckor och du kan läsa svaren i MittKanta.

Efter undersökningen kan magen kännas spänd och uppblåst. Du kan också känna magknip som beror på koldioxiden som man blåst in i tarmen, när den kommer ut brukar obehagen försvinna småningom. **Har du fått smärtstillande medicin får du inte köra bil mera den dagen.**

Annat

- **Ifall du har stomi**, ta med en extra stomipåse. Använd helst en engångspåse när du förbereder dig för undersökningen.
- **Insulindiabetiker**: På undersökningsdagen minskar du långverkande insulin (Lantus, Levemir eller Protaphan) med 30-40%. Ifall du har en strikt glukoskontroll minskar du dosen med 50 %. Måltidsinsulinerna minskas med samma proportion eller mera, eftersom du inte får äta normalt. Insulinpreparat som innehåller en kombination av måltidsinsulin och långverkande insulin (Novomix 30, Humalog MIX) lämpar sig inte hos fastande personer. Om du inte får äta alls under tömningsdagen är det tryggast att ersätta kombinations insulin med Protaphane, vars dos skulle vara ca hälften av kombinations insulinets normala dos. Ifall du är osäker, ta kontakt med din egen diabetesskötare.

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Ifall du undrar över något, ta kontakt med din egen undersöknings enhet!

H2 Skopienheten/ kirurgi: må-fre kl. 9-10 tfn 06 213 4544

Österbottens välfärdsområde • www.osterbottensvalfard.fi • Växel 06 218 1111

Denna anvisning är ämnad för våra patienter som är i ett vårdförhållande.